

Vstup do psychologické profese

Specializační vzdělávání v klinické psychologii

- 5 let postgraduálního studia při úvazku 1.0 (10 let při úvazku 0.5) – praxe na psychologickém pracovišti zdravotnického zařízení
- Minimální výše pracovního úvazku 0.5, jinak se praxe do atestací nezapočítává

Průběžné povinnosti:

- Pravidelná účast na skupinových kazuistických seminářích (při plném úvazku 1x14 dní, min 10 za semestr, konané na akreditovaných pracovištích)
- 1x za semestr účast přímo na IPVZ na povinném teoretickém semináři
- Dále: povinný kurz neodkladné první pomoci a seminář Základy zdravotnické legislativy, absolvování psychoterapeutického minima (abs. 200 hodin zahájeného komplexního akreditovaného PST výcviku)

Specializační vzdělávání v klinické psychologii

- Po 3 letech (plného úvazku) pak další dva roky praxe – z toho jeden rok musí probíhat na akreditovaném pracovišti a z toho:
- Minimálně 1 měsíc na psychologickém pracovišti poskytujícím péči o děti
- Minimálně 1 měsíc na psychologickém pracovišti, které poskytuje své služby psychiatrickým pacientům
- Minimálně 1 měsíc na psychologickém pracovišti lůžkového oddělení, které poskytuje své služby pacientům jiných lékařských oborů
- Plus další kurzy, semináře na získání dostatečného počtu kreditů, které umožní přistoupit k atestační zkoušce (ROR, Psychologická vývojová diagnostika...)

A další

- Specializační vzdělávání v dětské klinické psychologii
- Specializační vzdělávání v psychoterapii
 - (pozor: nezaměnit s absolvováním komplexního akreditovaného PST výcviku)
 - 24 měsíců, nutnou podmínkou je absolvování prvních 36 měsíců spec. vzdělávání v klinické psychologii a 200 hodin komplexního PST výcviku akreditovaného pro zdravotnictví
 - Seznam výkonů – nutné vést psychoterapii s klienty/pacienty “spadajícími” do konkrétního okruhu diagnóz
 - 1x semestr IPVZ kurz, povinný specializační kurz v rozsahu 5 dní
 - Komplexní pst výcvik schválený pro zdravotnictví

Na co pamatujte...

- Na papíře to vypadá děsivě, v logbooku to vypadá děsivě, někdy to vypadá děsivě na samotném pracovišti
- Ale! Během praxe plyne předatestační příprava „skoro sama“, kurzy jsou hodně přínosné, kazuistické semináře jsou nezbytné, den na IPVZ je odpočinkový 😊
- Je ale důležité si dobře vybrat pracoviště a zajímat se o podmínky, za kterých probíhá předatestační příprava na tom daném konkrétním pracovišti

Co se spíš vyplatí

- Ohlídat si **akreditaci zařízení** – obecně se udělují dva typy akreditace – pro praktickou výuku a pro teoretickou výuku, velká část zdravotnických zařízení má pouze akreditaci pro praktickou část, tudíž na kazuistické semináře je nutné dojíždět na jiné pracoviště

(pozor nástraha: může se tak stát, že je budete navštěvovat ve svém volném čase)

- Výhodnější může být pracovat v **nemocnici**, kde je více oddělení – zaměstnavatel jednodušeji uvolní psychologa na potřebné praxe

(pozor nástraha: při práci v ambulanci je nutné pak mít stáže z jiných pracovišť – zaměstnavatel může mzdu za práci jinde proplatit, ale také vám dát neplacené volno/požadovat vybrání dovolené/požadovat nadpracování hodin ze stáže na svém pracovišti/kombinovat typy uvolnění)

Nástraha – tzv. „stabilizační dohody“

- Dohoda mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, ve které se stanovuje za jakých podmínek bude probíhat vzdělávání psychologa v atestační přípravě a co za to zaměstnavatel získá

Co je důležité:

- Zaměstnavatel psychologovi umožní se vzdělávat, uvolní ho na potřebné stáže/semináře/v lepším případě poskytne finanční podporu na kurzy
- Psycholog se zaváže, že po úspěšném dokončení atestace bude na daném pracovišti pracovat dalších několik let – obvykle 5 let při daném úvazku (záleží na konkrétních podmínkách)
- Pozor – při ukončení pracovního poměru dříve, náleží zaměstnavateli náhrada (podle podmínek i návrat mzdy, která byla proplacena např. během účasti na pravidelném povinném semináři IPVZ)
- Je možné získat rezidenční místo - Rezidenčním místem je školící místo na akreditovaném pracovišti, které je spolufinancováno ze státního rozpočtu

Nástraha – tzv. „stabilizační dohody“

Na co pamatovat:

- Rozhodně **není** stabilizační dohoda pravidlem (např. v NUDZ jsou psychologové běžně uvolňováni na vzdělávání, kurzovné si hradí sami)

Osobní doporučení:

- **hledejte zařízení bez stabilizační dohody s kladným přístupem ke vzdělávání**
- **Už při přijímacím pohovoru si ověřujte, jak konkrétně probíhá uvolňování na vzdělávání a zda má dané pracoviště volné místo pro vzdělávání v klinické psychologii (často je akreditace udělena např. jen na dvě pracovní místa!)**
- **chtějte vidět podobu stabilizační dohody ještě před podpisem pracovní smlouvy**
- **Tip: pokud už začnete pracovat bez stabilizační dohody, zaměstnavatel už na její zpětné podepsání nemá ze zákona nárok (ačkoli se děje opak – vlastní zkušenost)**

Moje zkušenost se stabilizační dohodou

- Předložena zaměstnavatelem po 9 měsících práce na pracovišti – bez prostoru k diskuzi („podepište“)
- Situace, kdy jsem měla navázané „terapeutické“ vztahy s mnoha dětmi a stále ještě velké nadšení z klinické praxe
- Průběh, který ale byl definován až „za pochodu“: uvolnění na seminář IPVZ (1xsemestr) a kurz ROR (1xměsíc na 4 semestry), za který náleží náhrada mzdy (kurzovné si hradím sama), další povinnosti ve volném čase (pravidelné kazuistické semináře, PST výcvik, příp. další kurzy)
- Na kazuistickém semináři ale řešíte pacienty ze zdravotnického zařízení daného zaměstnavatele – supervize tedy probíhala v mém volnu – což odporuje definici výkonu práce psychologa ve zdravotnictví

Na co se ptát při přijímacím pohovoru

- Máte AKTUÁLNĚ volnou pracovní pozici pro nastoupení do specializačního vzdělávání?
- Vyžadujete stabilizační dohodu? Jaké jsou její konkrétní podmínky?
- Kde probíhá pravidelný kazuistický seminář? Pokud probíhá na jiném pracovišti, za jakých podmínek na něj budu uvolňován/a?
- Za jakých podmínek budu uvolňován/a na semináře na IPVZ, psychoterapeutický výcvik, další kurzy?
- Za jakých podmínek budu uvolňován/a na absolvování povinných stáží po absolvování základního kmene?
- Jak konkrétně bude probíhat supervize mé práce? Kdo je supervizor? Kolik dalších psychologů má na starosti?
- Tip: ideálně chtějte vše konkrétně definovat do pracovní smlouvy, pokud tomu tak nebude v předloženém návrhu

Na co pamatujte:

- Jdete PRACOVAT, práce psychologa ve zdravotnictví není DOBROVOLNICTVÍ
- Jste plně kompetentní si vyjednat podmínky práce takové, aby vám v ní bylo dobře – je to náročná práce, systém je náročný a je třeba si v něm najít vyhovující místo – to nepodceňte
- Máte nadprůměrné znalosti z oblasti statistiky, psychometrie, diagnostiky – to se moc cení 😊
- Nedoporučuji vybírat dovolenou na kurzy, semináře – je potřeba nepodcenit odpočinek – hlavně na začátku a později také!
- Najděte si pracoviště, které vás bude podporovat ve vzdělávání na všech úrovních (a to opravdu se vším všudy...ne, že si to napíšete do inzerátu, zapíšete se do spec. vzdělávání a pak se sedřete)

K zamyšlení

- Jaké jsou mé hodnoty?
- Proč chci pracovat ve zdravotnictví?
- Proč chci pracovat s dětmi?
- Co mi absolvování atestace přinese?
- Statut klinického psychologa? A co to vlastně pro mě znamená?
- Chci absolvovat atestace, abych měl/a vlastní ordinaci, kdy je péče hrazena zdravotní pojišťovnou?
- Chci pracovat jako supervizor?

Důležité odkazy s informacemi

- Popis programů

<https://www.mzcr.cz/vzdelavaci-programy-specializacniho-vzdelavani-pro-nelekarske-zdravotnicke-pracovniky/>

- Seznam otázek a odpovědí – klinická psychologie

<https://www.ipvz.cz/o-ipvz/kontakty/pedagogicka-pracoviste/klinicka-psychologie/casto-kladene-otazky>

- Seznam akreditovaných pracovišť (klinická psychologie, dětská psychologie, psychoterapie)

<https://www.mzcr.cz/seznamy-akreditovanych-zarizeni/>

- Seznam akreditovaných PST výcviků pro zdravotnictví

<https://www.ipvz.cz/o-ipvz/kontakty/pedagogicka-pracoviste/klinicka-psychologie/schvalovani-psychoterapeutickych-vycviku>

Reálný týden v praxi psychologa v předatestační přípravě na ambulantním pracovišti

- Úvazek 0.8
- Pondělí: ordinační doba: 8:00 – 18:00 (9,5 hod)
- typicky:
 - 1) dvě cílená vyšetření dětí (po cca 90-120 min) a 4 terapie (60 min)
 - 2) cílené vyšetření dítěte (cca 90-120 min), 5 terapií
 - 3) tři cílené vyšetření dítěte, 2-3 terapie (velmi výjimečně)
 - 4) 7 terapií
 - zbytek času věnujete výsledkům vyšetření, psaní zdravotnické dokumentace, psaní zpráv
- Úterý – ordinační doba: 8:00-12:30 – 3 terapie, 1 vyšetření/2 terapie, 2 vyšetření, odpoledne: kazuistický seminář (1x14 dnů) 13:30-15:30
- Středa: ordinační doba: 8:00 – 18:00 (9,5 hod) – skladba shodná jako pondělí
- Čtvrtek: ordinační doba: 8:00-17:00 (8,5 hod) – skladba shodná jako pondělí, akorát o jednu terapii méně

Začátky ...

Můj první den – 3 zakázky na 3 cílená vyšetření

- Dostupné informace den předem od recepce:
 - Dívka 5 let, nemluví s nikým jiným než s rodiči a sourozenci
 - Chlapec 14 let, zapaluje věci
 - Chlapec 6 let, problémy s pozorností, hyperaktivitou, nechce spát sám v pokoji, koktá, objevují se tiky, dg. epilepsie, doporučení neurologa a školy na psychologické vyšetření

Co je třeba mít na paměti:

- rodiče s dětmi čekají na termín psychologického vyšetření několik měsíců – je nutné ihned začít jednat, není možné jen získat anamnestické informace
- Často potřebují rodiče podpořit při prvním kontaktu

Další frustrace ... aha ta diagnostika

Střípky zkušeností:

- Dg. Vývojové dysfázie na základě porovnání výsledků neverbálního inteligenčního testu Sonr 2^{1/2}-7 a verbální škály v S-B IV
- Ignorance intervalů spolehlivosti
- Přehnaná víra v projektivní testy
- ROR s přístupem alá věštíme z koule, signováním se zabývat nebudeme, na to není čas...

Moje doporučení

- Zopakovat si detailně vývojovou psychologii (nejen dětskou klinickou psychologii) – často chodí rodiče s trápením ohledně vývojově normálního chování
- Absolvovat kurz krizové intervence (hodí se u adolescentů a rodičů)
- Rozšířit si obzory v možnostech práci s menšími dětmi – jaké se nabízejí “dětské” pst výcviky, kurzy (já mám absolvovaný výcvik v nedirektivní terapii hrou pro děti do 11 let)
- Posilovat pocit vlastní kompetence a zároveň přijmout to, že se nečeká, že víte všechno 😊 ... ani ti supervizoři neví všechno 😊
- **Vytvořit si intervizní tým se spolužáky a SDÍLET**
- Aktivně vyhledávat supervizi
- Vracet se pro rady na katedru psychologie FSS 😊
- Památovat na to, že příběh každého dítěte a každé rodiny je jedinečný

Moje doporučení – INICIATIVA 2023

- Sledujte pravidelně aktivitu INICIATIVY 2023
- <https://www.iniciativa2023.cz/>
- *„Iniciativa 2023 je nezávislé a nepolitické sdružení klinických psychologů*žek a psychologů*žek ve zdravotnictví vzniklé za účelem prosazování změn ve stávajícím systému vzdělávání v oboru klinická psychologie a psychoterapie.*
- *Vznik Iniciativy 2023 je reakcí na aktuální společenskou situaci nedostupnosti péče o duševní zdraví, jejíž součástí je, kromě jiného, také nedostatek klinických psychologů*žek.“*

Moje doporučení

- Facebooková stránka AKP pro sledování inzerátů nabídek volných pozic v klinické psychologii
- Odkaz na AKP:
- <https://sites.google.com/akpcr.cz/akpcr/pro-odbornou-ve%C5%99ejnost/pracovn%C3%AD-m%C3%ADsta#h.rqgmkoy04si8>

Kazuistiky

